

VÄRVADE REGEMENTEN I SVENSK TJÄNST 1618-1631

Arbetspapper

Jan Glete 2005-09-30

Under arbetet med Gustav Adolf-verket lade Generalstabens Krigshistoriska avdelning (främst Bertil C:son Barkman) ned ett omfattande arbete på att kartlägga framväxten av Gustav II Adolfs inhemska regementsorganisation. Detta resulterade för infanteriets del i en specialpublikation, Bertil C:son Barkman, *Gustav II Adolfs regementsorganisation vid det inhemska infanteriet* (Stockholm 1931). De inhemska kavalleriregementenas framväxt är inte lika systematiskt kartlagd men erbjuder inga stora problem eftersom organisationens storlek och slutresultatet i form av permanenta regementen är kända i sina huvuddrag.

Däremot finns ingen systematisk sammanställning av de värvade infanteri- och kavalleriregementena under Gustav II Adolfs tid. De blev med ett undantag (Svea Livgarde) inga bestående delar av armén och i Generalstabens, *Sveriges Krig 1611-1632* (6 vol, Stockholm 1936-39) framträder de endast i sammanhang med beräkningar av arméns styrka och lokation. Det finns ingen lista på dessa regementen, tidpunkt för deras bildande och eventuella upplösning, deras chefer och tidpunkt för och orsak till chefskiften. Däremot finns det i de olika banden många strödda uppgifter som kan vara underlag för en sådan lista. Betydligt fler uppgifter finns i Gustav Adolf-verkets arkiv på Krigsarkivet, främst i volymerna 32e och 115b. För åren 1630-32 finns i volym 32e handskrivna böcker ("blå böcker") med listor över nationella och värvade regementen i Tyskland och deras styrka och lokation månadsvis, så långt källorna givit möjlighet att finna dessa uppgifter. Detaljerade källhänvisningar finns i dessa böcker och en del av underlagen finns samlade i volym 115b. Dessa sammanställningar ger ingen definitiv information, frågetecken kvarstår och regementslistan för 1632 är inte fullständig. Det framgår bl a av att betydligt fler regementen nämns i listan över svenska regementen vid tiden för slaget vid Lützen i *Sveriges krig*, vol 6, s 471-488. De ger dock mycket information som inte finns med i det publicerade verket.

Bertil C:son Barkman återkom till 1620-talets regementsutveckling i *Kungl. Svea Livgardes Historia, 1611-1632, III:1* (Stockholm 1963). Detta regemente leder sina traditioner tillbaka till Hovregementet (Gula regementet), det äldsta värvade regementet, och Barkmans detaljerade och noggrant dokumenterade studie ger åtskillig information även om andra värvade regementen fram till 1630.

Utöver Sveriges Krig, Gustav Adolf-verkets arkiv, volymerna 32e och 115b samt Svea Livgardes historia har jag även gått igenom Krigsarkivets kortkatalog över värvade regementen. Den ger dock endast begränsad information om regementen och regementsorganisationen och synes representera ett äldre stadium av forskningen än Barkman och Sveriges krig, åtminstone i förhållande till "Blå böckerna". Slutligen har olika listor i Julius Mankell, *Uppgifter rörande svenska krigsmaktens styrka, sammansättning och fördelning* (Stockholm, 1865) givit kompletterande uppgifter.

Sammanställningar av den svenska krigsmaktens totala styrka och organisatoriska sammansättning under dessa år finns i Sveriges Krig endast för 21/6 1624 (SK II, s 570-573, bilaga 3-4) och mitten av 1630 (SK III, s 569-571, 576, bilaga 8, 11). Den totala styrkan i Tyskland finns i detalj sammanställd för 10/7 1630 (SK III, s 580, bilaga 13), slutet av september 1630 (SK III, s 582f, bilaga 15), tidigt september 1631 (SK IV, s 453-462) och tidigt november 1632 (SK VI, s 471-488). Sidhänvisningar görs inte till dessa

sammanställningar när de nämns i texten. Uppgifter om skotska officerare har kompletterats med data ur Steve Murdoch & Alexia Grosjean, *Scotland, Scandinavia and Northern Europe*, databas, St Andrew, Skottland, www.st-andrews.ac.uk/history/ssne.

Krigsarkivets samling av rullor från värvade regementen är förtecknade i Beståndsöversikten: Björn Gäfvert (red), *Meddelanden från Krigsarkivet, XI:2* (Stockholm, 1987), s 609-632. Rullorna är ordnade i bokstavsordning vilket betyder att ett namnbyte eller byte av chef medför att samma förband nämns på flera ställen. Rullorna har inte undersökts i detta sammanhang men de kan sannolikt, tillsammans med andra arkivserier ge svar på en del av de frågor som listan ställer. Beståndsöversikten har kontrollerats efter det att listan upprättades. I några fall anges i beståndsöversikten ett tidigare år för ett förbands tillkomst än i *Sveriges Krig* och *Svea Livgardes historia*. Orsakerna till detta har inte undersökts men det förekom att värvningar tog så pass tid att en kader eller ett embryo till ett förband fanns under ett tidigare år än förbandet uppträdde som en fältduglig enhet, vilket kan förklara skillnaden.

Förkortningar

Blå bok Handskrivna anteckningsböcker om svenska regementen i Tyskland 1630, 1631 och 1632, Gustav Adolf-verkets arbetsarkiv, Krigsarkivet, volym 32e
SK *Sveriges Krig, 1611-1632* (vol I-VI, Stockholm 1936-39)
SL *Kungl. Svea Livgardes Historia, 1611-1632, III:1* (Stockholm 1963)
SSNE Steve Murdoch & Alexia Grosjean, *Scotland, Scandinavia and Northern Europe*, databas, St Andrew, Skottland

Värvade infanteriregementen

VÄRVNINGAR 1618-1628

Filip von Mansfelds regemente/Hovregementet. Bildat 2/11 1618 genom sammanförande av 7 kompanier under greve Filip av Mansfelds befäl (SL, s 273). Mansfeld lämnad tjänsten tidigt 1622 och regementets återstående 5 kompanier sammanfördes i maj 1622 med Seatons nedan nämnda regemente till ett garnisonsregemente i Riga (SL, s 385, 395).

Cornelius (?) James Seatons regemente. Nybildat till fälttåget 1621 (SL, s 317). Helt eller övervägande ett skotskt regemente men delvis rekryterat bland skottar i Nederländerna (SL, s 324n). Regementet försvagades och återstående 3 kompanier sammanfördes i maj 1622 med Hovregementet under överste Seatons befäl till ett garnisonsregemente i Riga (SL, s 385, 395). Namnet enligt SL; enligt SSNE hette chefen James Seaton (inte Cornelius James).

Seatons nya regemente/Gamla Hovregementet. Bildat i maj 1622 genom sammanslagning av två regementen. Blev garnisonsregemente i Riga under Cornelius (?) James Seaton (SL, s 424-428). Denne dog före mars 1625 (SSNE). Regementschef 1625 var Melchior von Wurmbrandt (SL, s 446, n 4) och överstelöjtnant var sedan juli 1625 Tomas Karr, tidigare kapten i Seatons äldre regemente (SL, s 428). Karr blev 1629 överste och chef för Wurmbrandts regemente vilket detta år kallas skotskt (SK III, s 243, 612). Karrs regemente (788 man) flyttades på hösten 1632, troligen i november, till Stralsund p g a att det legat så länge i Riga att soldaterna genom många giftermål i staden inte längre kunde anses vara fullt pålitliga (SK V, s 356f).

Gustav Adolfs planer under 1623 omfattade att ur ett nytt Hovregemente bilda tre fältregementen, det Gula, Blåa och Röda (SK II, s 139). Dessa tankar förverkligades till 1624 genom uppsättandet av tre nya regementen, även

om de kanske fick färgnamn först under 1625 (efter fanorna). Officerare och kompanier flyttades ofta mellan dessa regementen samt det 1627 upprättade Gröna regementet.

Hovregementet/Gula regementet. Besked om att det ska upprättas i brev till Jakob de la Gardie 17/12 1623. Kaptenerna värvar kompanier men ingen överste får värvningspatent (SL, s 479f). Den först tilltänkte chefen, Rhengreven Johan Philip, tillträdde inte (SL, s 419) och överstebefattningen var vakant till maj 1625 då Frans Bernhard von Thurn (se Röda regementet) blev chef (SL, s 436). Han efterträddes av Maximilian Teuffel (från Blå Regementet) i slutet av oktober 1627 (SL, s 535). Teuffel stupade vid Breitenfeld 7/9 1631 och efterträddes 1/10 1631 av Nils Brahe (SL, s 572, 574) som stupade vid Lützen 6/11 1632.

Blå regementet. Till 1624 bildas Hans (Johan) Georg von *Arnims regemente* (tyskt, SL, s 423). Denne var från 1625 chef för Blå regementet vilket måste vara samma regemente (så enligt register till SL). Maximilian Teuffel blev chef 6/11 1625 efter att ha tillhört regementet sedan dess bildande 1624 (SL, s 451, n1, korrigerig av äldre uppgifter). Teuffel blev i slutet av oktober 1627 chef för Gula Regementet och efterträddes av Hans von der Noth, tidigare övlj vid regementet (SK III, reg). Hans Georg aus dem Winckel (tidigare övlj Gula Regementet, tidigare Röda regementet, 1624-25 kn i Gula, SL, s 530) blev chef för Blå när detta och Gula flyttades till Tyskland (SL, s 620) vilket var i början av juli (10/7). Chef ännu 6/11 1632.

Röda regementet. Till 1624 bildade Frans Bernhard von Thurn ett värvat tyskt regemente vilket ersatte ett planerat regemente som skulle ha värvats av markisen de la Force (SL, s 423, n5). Thurn blev 1625 chef för Gula Regementet och efterträddes av Kasper Sigismund von Plato, tidigare övlj vid Thurns regemente. Plato avled 1626 (källa inte återfunnen, inte SL, SK eller KrA kortregister, regementen). Ernhard Ehrnreiter von Hofreit (från Gula Regementet) blev strax före 1/11 1626 chef (SL, s 505). Giesbrecht von Hogendorff (övlj vid regementet sedan 1627) blev chef 1630 då Ehrnreiter blev nederländsk kommandant i Emden (före mitten av året) (SK V, s 573). Chef ännu 6/11 1632.

James Spens regemente. Bildat 1624, skotskt regemente med 13 kompanier enligt värvningspatentet men regementet avstod 5 av dessa till *Seatons regemente* (SL, s 427). Fanns i Livland ännu hösten 1629 (SL, s 604) och kallas då Spens skotska regemente. Anlände till Tyskland i slutet av oktober 1630 (Blå Bok 1630), fört av James Lunsdaine (Lumsden m fl stavnigar). Denne förde regementet i sep 1631 och vid Alte Veste i sep 1632 (SK VI, s 199). Lunsdaine nämns i nov 1632 (SK VI, s 480) som chef för ett eget regemente (inte Spens) men detta förefaller vara fel (inte med i Blå Bok 1632, dock nämner SSNE att Lunsdaine 1632 fick Charles Is tillstånd att värva ett regemente om 1,200 man). Spens skotska regemente fanns kvar i nov 1632 (SK VI, s 483).

Gröna Regementet. Bildades i juli 1627 av 7 kompanier i kurfursten av Brandenburgs tjänst som inte särskilt motvilligt kapitulerade och erbjöds gå i svensk tjänst. Till detta kom ett kompani ur Gula regementet tillhörigt övlj Hans Kaspar von Klitzing som blev regementets chef. I september 1629 blev John Hepburne övlj och förde med sitt kompani från Gula Regementet. Hepburne blev 1629 chef för Gröna regementet när rekryteringen lades om till skotskt regemente (SL, s 520-522). Hepburne gick 1632 i fransk tjänst (SL, s 530f). Adam von Pfuel, sedan 1631 övlj vid Gula regementet blev chef för Gröna regementet 1632 (SK VI, register). Var kvar som chef i nov 1632. Enligt SSNE hade Hepburne (som var katolik) tagit avsked före Gustav II Adolfs död och Robert Munro (inte angivet vem av de två) övertog regementet.

James Ramsays regemente. Värvat 1627 i Skottland av James Spens. Chef blev hans svärson (SSNE) James Ramsay, i tjänst sedan 1624 i Spens regemente (SK II, s 327f) som övlj (SSNE). Chef ännu 6/11 1632 (se SK VI, s 484, n1). Chefen kallades även James Ramsay the Black för att skilja honom från James Ramsay the Fair, chef för ett regemente i markisen av Hamiltons "engelska armé" 1631 (SSNE).

VÄRVNINGAR 1629-30

I nordvästra Tyskland

Didrik von Falkenberg fick 17/1 1629 fullmakt att värva 7 infanteriregementen och överta 4 infanteriregementen från Nederländerna vilka enligt uppgift skulle upplösas (SK II, s 506-508). Resultatet blev begränsat, tre regementen värvades i Ostfriesland, trots att det motarbetades både av Nederländerna (konkurrens om soldater) och kejsaren. Regimentena måste begränsas till 8 i st f avsedda 12 kompanier. 17/7 1629 hyrdes de på tre månader till Nederländerna och kom till Sverige och Stralsund först i november 1629. Kallades enligt Chemnitz de svarta regementena (SK III, s 235-237).

Våren 1631 gjordes ånyo försök att värva i västra Tyskland vilket strandade på Generalstaternas motstånd (SK IV, s 364).

Didrik von Falkenbergs regemente. Värvat i Ostfriesland. Falkenberg stupade som kommandant i Magdeburg 1631 och regementet övertogs av *Johan Banér* (SK III, s 582). Denne var fortfarande chef 6/11 1632.

Klas Didrik Sperreuters regemente. Värvat i Ostfriesland enligt avtal med Sperreuter 12/4 1629 (SK II, s 507). Sperreuter hade varit svensk tjänst sedan åtminstone 1623. Han blev 1630 chef för Östgöta rytтарregemente och det värvade regementet övergick i aug/sep 1630 till *Hans Jakob von Thurn* (SK III, 463) som kvarstod som chef 6/11 1632.

Adolf Teodor von Efferens genannt Hall regemente. Värvat i Ostfriesland. Efferen Hall stupade vid Breitenfeld 7/9 1631 och regementet övertogs av Georg Wolf von *Wildenstein* som torde ha fört regementet vid Breitenfeld (Efferen Hall förde sitt kavalleriregemente). Wildenstein kvarstod som chef 6/11 1632 men blev dödligt sårad vid Lützen.

Dodo zu Innhausen und Kniiphhausens regemente. Kniiphhausen värvade från sommaren 1629 i nordvästra Tyskland men lyckades bara långsamt få ihop ett regemente till våren 1630 (SK III, s 237f). Regimentet fördes i juni 1630 till Pommern och avtog efterhand i styrka. I september 1631 återstod endast en rest som kan ha förenats med Totts regemente (så enligt Blå Bok 1631, men formuleringen oklar). Kniiphhausen hade 1632 ett infanteriregemente vilket troligen var f d *Mitschefalls* och *Burts regementen* (SK VI, s 471, Blå Bok 1632).

Från Danmark

Vilhelm Kaspar Mitschefalls regemente. Mitschefall hade till 1629 varit i dansk tjänst och erbjöd sig att värva ett regemente på upp till 2000 man från avdankade danska trupper. Styrkan nåddes inte (SK III, s 239, 389f). Mitschefall avrättades 1632 efter en kapitulation och hans regemente tilldelades troligen *Kniiphhausen* (Blå Bok 1632, SK VI, s 471).

Donald Mac Keys regemente. Hade bildats som ett stort regemente (3,600 man) 1626 och tjänstgjort för Danmark (SSNE). Upplöstes som danskt regemente 29/6 1629 (SSNE nr 479). Mac Key erbjöd det till Sverige i juli (?) 1629. 6 kompanier under överstelöjtnant Robert Monro sändes direkt till Preussen (enligt SL, s 604 kom de dit ca 1/7) medan 6 andra

kompanier som synes ha sänts till Nederländerna avgick till Sverige i november 1629 (SK III, s 239). 1631 fördes regementet av Robert Monro som från aug 1632 var chef (Blå Bok 1632). Kvar som chef 6/11 1632. Regementet fanns ännu 1639 (SSNE).

Vidare övertogs *Heusslers* och *Lichnofskys* värvade kompanier från Danmark på hösten 1629 (SK III, s 239f). De två kompanierna fördes till Sverige och inordnades efter landstigningen i Tyskland 1630 i *Gula regementet* från Preussen.

Överstarna Alexander Hamilton och John Meldron var till 1629 i dansk tjänst. Det är inte känt om deras regementen till någon del kom från Danmark. Se regementen rekryterade på Brittiska öarna.

I Stralsundsområdet

Den svenska undsättningen till Stralsund bestod ursprungligen av nationella regementen men avlöstes av värvade. De tyska regementena i Stralsund rekryterades via de nordtyska städerna där möjligheterna att komma undan Kejsarens förbud mot värvningar var relativt goda.

Alexander Leslies regemente. Ursprungligen staden Stralsunds regemente (SK III, s 219). Förstärktes genom nyvärvningar 1629-30, delvis från Skottland. Stort regemente om 12-13 kompanier varav 4 kompanier 1630-32 ofta opererade självständigt som övlj *Gert Weissmeiers skvadron* tills denna utplånades i strid 16-18/4 1632 (Blå Bok 1630-32, SK VI, s 195). Leslie var kvar som chef 6/11 1632. Regementet hade i aug-sep 1631 endast 8 kompanier enligt SK IV men 12 enligt Blå Bok 1631. Uppges i början av nov 1632 åter ha 12 kompanier och Weissmeyers skvadron existerade men data är osäkra (SK VI, s 475, 478). Möjligen har en del av John Ruthvens regemente sitt ursprung i detta regemente eftersom Ruthven varit dess övlj.

Robert Leslies regemente, se värvade på brittiska öarna.

James Duwalls (Mac Dougalls) regemente. Tyskt regemente organiserat i Stralsund 1629 (SK III, s 219f, 238). Mac Dougall var själv född i Tyskland eller Preussen av skotska föräldrar och hade lång tjänst i den nationella svenska armén bakom sig (SSNE). Kvar som chef 6/11 1632.

Melkior von Kriegbaums regemente. Organiserat i Stralsund 1629/30 (SK III, s 238). Kvar som chef 6/11 1632.

Niklas Chemnitz skvadron. Chemnitz var 1628 i Stralsunds tjänst, 1629 i svensk tjänst. Förbandet organiserat i Stralsund 1629/30 (SK III, s 238) och hade i slutet av juni 1630 2 kompanier. Hade från aug 1630 4 kompanier (Blå Bok 1630). Kvar som skvadron om 4 kompanier ännu 6/11 1632.

På brittiska öarna

James Spens sändes i januari 1629 till England för värvningar. Han lyckades värva två regementen av vilka de första kontingenterna anlände till Preussen i slutet av juni och början av juli 1629 (SK II, s 508). Enligt Barkman (SL, s 604) anlände Spens, Alexander Hamiltons, John Meldrons och Donald Mac Keys regementen till Elbing i slutet av juni och början av juli. Mac Keys var dock övertaget från Danmark och Hamilton och Meldron hade varit i dansk tjänst. Vidare kom James Seatons regemente till Elbing i början av juli 1629. Vilka regementen (utöver Spens eget) som har värvats av Spens är således oklart, även om Seatons förefaller vara det mest sannolika.

Alexander Leslies regemente. Organiserat i Stralsund 1628/30 men delvis med skotska soldater, se Stralsunds-regementen.

James Spens engelska regemente. Spens förde sannolikt inte regementet själv på grund av diplomatiska uppdrag. Det övertogs hösten 1630 av *George Crafoord* (SK III, s 242, 246) (George Lindsay, Earl of Crawford, SSNE) och fanns 31/12 1630 i Preussen (Mankell 1865, s 110). Axel Oxenstierna ansåg att regementet inte var bra skött, bl a beroende på motsättningar mellan skotska officerare och engelska soldater (SSNE). Ett Crawford-regemente finns i Tyskland från april 1632 men anges vara nyvärvat (Blå Bok 1632).

Alexander Hamiltons regemente. Alexander Hamilton hade tidigare varit i dansk tjänst (SSNE). Regimentet bildades 1629 och anlände detta år till Preussen. Det sammanslogs i juli 1630 (SSNE, enligt SK III, s 242 hösten 1630) med *Meldrons* svaga regemente under *John Hamiltons* befäl. Enligt Mankell 1865, s 110 skedde detta först efter 31/12 1630. Alexander Hamilton bildade i stället ett regemente för markisen av Hamiltons "engelska armé" (SSNE).

John Meldrons regemente. Merldron hade tidigare varit i dansk tjänst (SSNE). Regimentet bildades 1629 och anlände detta år till Preussen. På grund av liten personalstyrka sammanfördes det 1630 med Alexander Hamiltons regemente, se detta och *John Hamiltons*. Enligt SSNE sammanfördes de i juli 1630. Meldron kan i mitten av 1630 ha varit på väg hem (SSNE).

James Seatons regemente. Son till James Seaton som var chef för ett värvat regemente 1621-1624/5. Anlände 7 eller 8 juli 1629 till Elbing (SL, s 592, n2), men detta var troligen endast de tre kompanier som fanns där i slutet av juni 1630. Tre kompanier kom till Sverige från Brittiska öarna hösten 1629 och sändes i juli 1630 vidare till Preussen (SK III, s 252, 246). Regimentet övertogs under andra halvåret 1630 av George Cunningham och fanns 31/12 1630 i Preussen (SK III, s 246, Mankell 1865, s 110). Enligt Axel Oxenstierna var det i mars 1631 ett oerfaret regemente (SSNE).

I Blå Bok figurerar ett James Seatons regemente i Tyskland i maj-juni 1631 och i okt 1632 men detta är sena tillägg i anteckningsböckerna. I Mankells många listor nämns Sitton 200 man 1/3 1631 (Mankell 1865, s 117) men endast där och Seaton nämns inte i registren till SK IV-VI. Sannolikt har regementet aldrig förts till Tyskland, möjligen med undantag för några kompanier som i så fall införlivats med andra regementen. Enligt SSNE förde James Seaton under 1629 ett nationellt svenskt regemente i Preussen (även enligt SL, s 589) och var 1632 chef för Upplands regemente (SSNE). Möjlighet till förväxling finns således eftersom de nationalsvenska regementena vid denna tid normalt benämndes efter sina chefer. Inget Cunningham-regemente nämns i Tyskland 1630-32. Ett Cunningham-regemente fanns 1635 i Preussen (Mankell 1865, s 214) vilket kan vara samma förband.

Patrick Ruthvens regemente. Patrick Ruthven var 1629 chef för ett Smålandsregemente som detta år fanns i Preussen och han var samtidigt kommandant i Elbing (SK II, s 515, SL, s 606). Han fick i juli 1629 värvningspengar för att sätta upp ett regemente på de brittiska öarna och sände även värvare till Danmark för att söka avskedade skotska soldater (SSNE). Ett kompani kom i oktober 1629 till Göteborg från de brittiska öarna och fördes i juli 1630 till Preussen där Patrick Ruthven i slutet av juni 1630 redan hade 9 kompanier. Regimentet fanns i Preussen 31/12 1630 (Mankell 1865, s 110). Inget tyder på att det fördes till Tyskland och Patrick Ruthven lämnades 1631 av Axel Oxenstierna i Preussen för att föra befäl där (SSNE). Mankell 1865 (s 112f) har en odaterad plan för 1631 med Patrick Ruthvens regemente i Preussen och John Ruthvens i Stettin. Ett Patrick Ruthven-regemente i Tyskland 1632 anges vara nyvärvat (SK VI, s 17) och ingick i den armé som Ruthven förde där detta år. Regimentet i Preussen övertogs sannolikt av *Francis Ruthven* som efter lång svensk tjänst

blivit dess övrlj under 1632. Han var 1633 guvernör i Memel (SSNE). Ett *Frans Ruthvens regemente* som fanns i Preussen 1635 (Mankell 1865, s 214) är sannolikt samma regemente. Francis Ruthven hade kvar sitt regemente till 1639 (SSNE).

Robert Leslies regemente. Leslie var 1628 kapten i Ramsays regemente. Skotskt regemente, organiserat 1629 för Stralsund (SK III, s 219, 238). I mitten av 1630 fanns 2 kompanier i Stralsund, 2 i Preussen och 3 i Livland (skotska skvadronen, SK III, s 243). I juni 1630 kom 2 kompanier till Stralsund förda av William Spens (son till James Spens, SSNE) som förde regementets Stralsundsdel (SK III, s 238) men det är oklart om dessa var de två som fanns där i slutet av juni eller de två ytterligare som fanns där fr o m juli (Blå Bok 1630). Styrkan i Pommern ökades till 6 kompanier när två från Preussen anlände 8/8 och till 9 kompanier när de 3 i Livland anlände i slutet av oktober. Antalet kompanier minskar till 8 tidigt 1631 och ett kompani kan då ha övergått till John Ruthvens nybildade regemente. Kvar som chef 6/11 1632.

John Hamiltons regemente. Bildat i Preussen i juli 1630 (SSNE) av Alexander Hamiltons och *John Meldrons* regementen. John Hamilton hade varit en ung kapten vid Alexander Hamiltons regemente (SSNE). John Hamilton tog avsked, troligen hösten 1631 (SSNE) och regementet övertogs av sin övrlj *Ludvig (Ludovick) Leslie* som kvarstod som chef 6/11 1632 då troligen resterna av Hamiltons "engelska armé" även förts till detta regemente (SK VI, s 471, n5, Blå Bok 1632 och register till Band VI, SSNE). Enligt SSNE blev Leslie överste 1/12 1632.

John Ruthvens regemente. Ruthven hade varit övrlj vid Alexander Leslies regemente (SK register). Möjligen har någon del av detta förts över till John Ruthvens regemente men det framgår inte av Blå Bok 1631. Regementet fanns i Tyskland från mars 1631, redan från början med stor styrka, ca 1,000 man (Blå Bok 1631) utan att det av någon källa (SK, Blå Bok 1630-31 eller SSNE) framgår hur det tillkommit eller förts dit. Ett kompani kan ha kommit med sin kompanichef från Robert Leslies regemente. Kallas i SK IV, s 390 John Ruthvens (sammanslagna) regemente utan att detta förklaras och John Ruthven har inte tidigare nämnts i SK. Enligt SK IV, s 453 var det i sep 1631 ett skotskt regemente. Kvar som chef i nov 1632 (SK VI, s 483).

Markisen av Hamiltons engelska armé. Denna anlände sommaren 1631 och bestod av markisens eget, Alexander Hamiltons, John Ashleys och James Ramsays regementen samt markisens två livkompanier. Den reducerades snabbt genom sjukdomar och regementena blev kortlivade. Se *John Hamiltons regemente*.

I Preussen

Värvingarna i Preussen leddes av Axel Oxenstierna och bestod till stor del av att organisera de f d polska, brandenburgska och danzigiska soldater som fanns i området efter stilleståndet.

Ehrnfried von Berbisdorfs regemente. Kom till Preussen hösten 1629 men ingen uppgift finns om varifrån (SK III, s 242). I slutet av juni 1630 fanns 5 kompanier i Preussen vilka 10/10 1630 lämnade Preussen tillsammans med Wallensteins skvadron om 4 kompanier (Mankell 1865, s 110). Till Pommern anlände 24/10 *Waldsteins (Wallensteins) regemente* om 8 kompanier men inte Berbisdorfs regemente vilket uppenbarligen slagits samman med Waldsteins styrka (Blå Bok 1630).

Fredrik Ulrik von Rosens regemente. Rosen hade varit i polsk tjänst. Satte enligt ett värningspatent 5/2 1630 upp ett regemente av i huvudsak f d polska soldater (SK III, s 242-243). Kvar som chef 6/11 1632

Johan Vitzthum von Eckstädtts regemente. Tidigare överstelöjtnant i Brandenburgs tjänst. Satte enligt ett värningspatent 30/1 1630 upp ett regemente av f d kurfurstliga trupper (SK III, s 243). Kvar som chef 6/11 1632.

Melker von Dargitz regemente. Fick 5/2 1630 värningspatent och satte upp ett regemente av f d polska, brandenburgska och danzigska soldater (SK III, s 242). Dargitz avled 1631 (SK IV, register) och regementet nämns inte efter sep 1631 i Blå Bok (enligt Blå Bok 1631 stupade Dargitz vid Breitenfeld 7/9 1631 men i SK IV anges regementet som icke närvarande i slaget och Dargitz nämns ej bland högre chefer som stupat).

Magnus Ernst Dönhoffs regemente. Dönhoff hade tidigare varit i polsk tjänst. Han hade planer på betydande värvingar av ryttare och fotfolk i främst Kurland. Fick patent på ett värvat infanterikompani i Livland och hade i slutet av juni ett kompani i Livland (SK III, s 243-244). Den 1/10 1630 avgick 5 kompanier om 180 man från Preussen till Pommern. Dönhoff stupade 1632 (Blå Bok 1632) och regementet övertogs av regementets övlj Kristoffer *Torck* som hade det ännu 6/11 1632.

Hans Kristofer von Burgsdorfs regemente. Värvat från tidigt 1630. Fanns inte i slutet av juni 1630 men 7 kompanier avgick från Preussen till Pommern 21/9 1630 (SK III, s 243, Mankell 1865, s 110). Kvar som chef 6/11 1632.

Wilhelm von Waldsteins (Wallensteins) regemente. Förut kapten vid Blå regementet. Fick tidigt 1630 värningspatent men något förband fanns inte i slutet av juni 1630. En skvadron med 4 kompanier lämnade Preussen 10/10 1630 (Mankell 1865, s 110) men 24/10 anlände *Waldsteins regemente* om 8 kompanier till Pommern (Blå Bok 1630), uppenbarligen efter sammanslagning med *Berbisdorfs regemente* (se detta). Kvar som chef 6/11 1632.

Johan Groots skvadron. Tidigare bl a övlj under Patrick Ruthven (SK III, s 243 och register). Värvade sedan tidigt 1630, hade i slutet av juni 2 kompanier och 31/12 1630 4 kompanier (SK III, s 243, Mankell 1865, s 110). Samma förband nämns i Preussen 1635 (Mankell 1865, s 110).

David Mosers skvadron. Tidigare kapten vid Gula regementet, värvade sedan tidigt 1630, hade i slutet av juni inga kompanier men hade 31/12 1630 4 kompanier i Preussen (SK III, s 243, Mankell 1865, s 110). 1635 fanns en *Menses skvadron* om 4 kompanier där (Mankell 1865, s 110). Enligt Krigsarkivet beståndsöversikt (*Meddelanden XI:2*), s 623 finns rullor för Mosers skvadron åren 1630-35.

William Baillies regemente. Baillie var skotsk övlj vid Alexander Hamiltons regemente men förbigicks som ny chef av kn John Hamilton när regementet reorganiserades 1630. Baillie fick Axel Oxenstiernas stöd att sätta upp ett tyskt regemente i Preussen; under värving jan-okt 1632, mönsterrulla finns feb 1632. Beordrades i mars 1633 avmarschera från Preussen till Schlesien (SSNE).

Eventuella ytterligare förbandsbildningar i Preussen och Livland under 1631 har inte efterforskat.

VÄRVADE I TYSKLAND FRÅN JULI 1630

Sigfrid von Damitz regemente/Vita regementet. Regemente tillhörigt hertigen av Pommern, förlagt till Stettin, vilket 11/7 1630 övergick i svensk tjänst efter symboliskt motstånd (SK III, s 417, 425). Damitz stupade vid Breitenfeld 7/9 1631 och regementet övertogs av *Jost von Reihe* som kan ha varit dess överstelöjtnant (SK III, s 552). Barkman (SL s 620 och register) anser att han troligen är identisk med Johan Jost von Rhen som 1631 var övlj i Gula Regementet. Övertogs 1632 sannolikt av överste *Vilhelm Burt*, övlj vid Gröna Regementet. Burt stupade vid Alte Veste varefter regementet sannolikt övertogs av *Knijphausen* och sammanfördes med Mitschefalls regemente (Blå Bok 1632, SK VI, s 471).

Robert Munros of Fowles tyska regemente. Chefen var kusin till Robert Monro i Mac Keys regemente och var klanen Monros huvudman men hade ett äventyrligt förflutet (SSNE). Värkning påbörjades i oktober 1630. Kvar som chef 6/11 1632.

John Ruthvens regemente. Oklart ursprung, se regementen införda från Brittiska öarna (1631).

Joakim Mitzlaffs regemente. Tidigare dansk generalkrigskommissarie och förde höga befäl under Christian IVs fälttåg i Tyskland. I svensk tjänst som överste 1630 (SK III, s 512, 538). Regementet nämns första gången som nyvärvat i mars 1631 (SK IV, s 105f, 150), i Blå Bok 1631 först i maj. Kvar som chef i nov 1632.

Åke Totts regemente. Nämns första gången i Vorpommern i april 1631 som under värkning (SK IV, s 340), i Blå Bok i maj 1631. Fört av övlj Petter Brunman. Senast nämnt i Blå Bok i nov 1631. Regementet utplånades i strider 16-18/4 1632 (SK VI, s 105). Brunman blev fånge och knektarna stacks in i fiendens förband.

Hans Ernst von Termows regemente. Nämns för första gången som nyvärvat i april 1631 (SK IV, s 150). Kvar som chef i nov 1632.

Niklas Bocks regemente. Tidigare i Kristian Wilhelms tjänst, nämnd som svensk överste i maj 1631 (SK III, s 189-191, 233). Regementet nämnt första gången i Blå Bok i juni 1631 och som nyvärvat i början av juli 1631 (SK III, s 377f). Senast nämnt i sep 1631.

Alexander Ramsays regemente. Ett regemente om endast 3 kompanier nämnt från juli 1631 i Kolberg, kvar där i nov 1632. Var ett tyskt värvat regemente (Blå Bok 1631-32, SK VI, s 484 n1, inkl korrigerings). SSNE har inte någon uppgift om att Ramsay hade ett regemente.

Adam Georg Hans zu Putlitz' regemente. Nämnt första gången i sep 1631 som nyvärvat (SK IV, s 439, Blå Bok 1631). Kvar som chef i nov 1632 (förbandet kallas då skvadron, hade 1631-32 endast 4 komp).

Dargitz och Bocks regementen försvinner efter sep 1631. Möjligt att de får nya chefer men det är osannolikt att de är någon av nedan nämnda nya regementen eftersom de fanns i Brandenburg i sep 1631.

Georg Ludvig von Löwensteins (Lobensteins) regemente. Enligt Blå Bok 1632 samma person med olika stavning. SK IV-VI nämner endast Löwenstein. Nämnt från sep 1631 då det var i Erfurt med Bernhard av Weimar (SK V, s 48). Kvar som chef i nov 1632 (SK VI, s 471).

Filip von Liebensteins regemente. Nämnt från sep 1631 då det var i Erfurt med Bernhard av Weimar (SK V, s 48). Med i Blå Bok från dec 1631. Kvar som chef i nov 1632 (SK VI, s 486).

Johan Schneidewinds regemente. Tidigare stadskommandant i Magdeburg och i Kristian Wilhelms tjänst (SK VI, register). Ska nyuppsättas i december 1631 (SK V, s 128). Kvar som chef i nov 1632 (SK VI, s 483).

Värvade kavalleriregementen

VÄRVADE TILL ELLER ORGANISERADE I LIVLAND OCH PREUSSEN

Före 1628 var värvade ryttar- och dragonförband organiserade med kompanier som största stående enhet. Undantaget var Vilhelm de la Barres dragonregemente som dock inte blev permanent. Från 1628 finns dels två stora ryttarregementen om 12 kompanier vardera, dels en indelning av ryttarkompanierna i skvadroner. Enligt Barkman (SL, s 555) hade de tyska ryttarskvadronerna 1628 nr 7-10. I SK II, s 580 finns dock 1628 en indelning av 18 ryttarkompanier i Wrangels (4 komp), Streiffs (4 komp) och Hünichkens (5 komp) skvadroner samt 5 fristående kompanier. Wrangels skvadron upplöstes och tre av dess kompanier var i slutet av juni 1630 åter fristående men Streiffs och Hünichkens skvadroner blev bestående enheter.

Vilhelm de la Barres dragonregemente. Fransk officer, i svensk tjänst åtminstone 1610-12 och kapten i Rigas tjänst 1621. Gick efter Rigas kapitulation åter i svensk tjänst som överste och fick hösten 1621 i uppdrag att organisera ett dragonregemente (SL, s 390). Regimentet nämns 1622 med 390 man (SL, s 395) samt 21/6 1624 med 3 kompanier om 340 man i Sverige och 2 kompanier om 256 man i Livland. Det fanns även 1625, fördelat på Sverige och Livland men uppgifterna är ofullständiga i källorna, se utredning i SK II, s 575, 587. De la Barre fortsatte att föra höga befäl efter 1625 och var från 1630 den högste militäre chefen i Livland men dragonregementet nämns inte i SK eller SL efter 1625.

Rhengreven Otto Ludvigs regemente. I tjänst från 1628, 12 kompanier. Kvar som chef 6/11 1632.

Wolf Henrik von Baudissins regemente. Översten hade tidigare varit i dansk tjänst. Värvningspatent 28/4 1628 (SK II, s 399). 12 kompanier. Kvar som chef 6/11 1632.

Johan Streiffs skvadron. Formerad 1628. Kallas i Mankell 1865 (s 110) fortfarande Streiffs skvadron under hösten 1630: 4 kompanier avgår från Preussen 30/11 1630 och ett kompani var kvar 31/12 1630. Måste vara identiskt med *Moritz Pensen von Caldenbachs skvadron* som i slutet av juni 1630 hade 4 kompanier som ska gå från Preussen till Tyskland (Streiffs skvadron nämns inte då men Streiff hade ett eget kompani som skulle stanna i Preussen). Blev 1631 *Caldenbachs regemente* genom komplettering med en nyuppsatt skvadron som nämns i juni som ännu inte uppsatt och i juli/avg som ännu inte färdig (SK III, s 378, 391). Hade i september 1631 8 kompanier. Caldenbach stupade vid Breitenfeld 7/9 1631 och regementet övertogs 1631 av *Johan Bernhard von Öhm (Ehm)*, övlj vid Rhengrevens ryttarregemente. Kvar som chef 6/11 1632.

Kristofer von Hünichkens skvadron. Formerad 1628 och hade då och i slutet av juni 1630 5 kompanier. Avgick 1/12 1630 från Preussen (Mankell 1865, s 110) och är av allt att döma identisk med överste *Nicolas de Courvilles regemente* om 5 kompanier vilket enligt Blå Bok 1630 bedrev värvningar i Tyskland i november. Courville kvar som chef 6/11 1632 och stupade vid Regensburg 1634.

Jürgen Aderkas skvadron (Livländare). Aderkas hade sedan 1622 fört den livländska adelsfanan i svensk tjänst. Blev 1630 övlj och chef för en ryttarskvadron om 5 kompanier. Stupade 7/9 1631 vid Breitenfeld. Förbandet övertogs av övlj *Karl von Tiesenhausen* som 6/11 1632 förde ett regemente om 8 kompanier. Detta kan möjligen bero på sammanslagning med *Hans Wrangels regemente* om 4 svaga kompanier, bildat 1632 och senast nämnt vid Alte Veste (SK VI, s 472).

Magnus Ernst Dönhoffs skvadron till häst (Kurländare). Dönhoff hade varit i polsk tjänst och övergick 1629 till svensk tjänst. Han ville värva i stor skala, främst i Kurland men fick endast patent på att värva 4 kompanier till häst samt ett till fot i Livland samt en överstebefattning (SK III, s 243-244). I slutet av juni 1630 fanns en skvadron kurländska ryttare (4 kompanie) i Livland. Dönhoff stupade 1632 men skvadronen finns med hans namn och med oförändrad kompanistyrka vid Lützen.

I slutet av juni 1630 fanns även 16 självständiga ryttarkompanier (3 i Sverige, 1 i Finland, 4 i Stralsund och 8 i Preussen) samt 4 dragonkompanier i Preussen. 10 av ryttarkompanierna förenades mot slutet av året till *Ortenburgs regemente*. 3 av dragonkompanierna blev utgångspunkt för *Taupadels dragonskvadron*, senare regemente.

Johan Streiffs skvadron/regemente. Kan ha bildats med utgångspunkt från det kompani som stod kvar i Preussen 31/12 1630, se Johan Streiffs skvadron ovan. I dec 1631 anlände 4 komp med 500 man från Preussen till Tyskland (Blå Bok 1631). Ökat till 6 kompanier till nov 1632 men med mycket svag manskapsstyrka.

VÄRVADE ELLER ORGANISERADE I TYSKLAND FRÅN JULI 1630

Ryttare

Adolf Teodor von Efferens genannt Hall regemente till häst. Värvades från juli 1630. Efferen Hall stupade vid Breitenfeld 7/9 1631 och hans 12 kompanier till häst delades sannolikt mellan *Gustav von Horn*, 6 kompanier (regementet fört av övlj *Georg Melkior von Witzleben*) och *Fredrik Moritz von Uslar*, 6 kompanier (Blå Bok 1631).

Sigfrid von Damitz regemente till häst. Värvat från sep 1630 (Blå Bok 1630). Damitz stupade vid Breitenfeld 7/9 1631 och regementet nämns inte därefter (Blå Bok 1631).

Klas Didrik Sperreuters regemente till häst. Värvades från okt 1630 i Hinterpommern. Kvar som chef 6/11 1632.

Johan Filip von Ortenburgs regemente. Av allt att döma bildat sent 1630 av 4 ryttarkompanier från Preussen, de 4 ryttarkompanier som till juni 1630 rekryterats till Stralsund samt 2 ryttarkompanier som i slutet av juni kom med armén från Sverige. Kallades även *Livregementet till häst* och ansågs som elitregemente (SK IV s 518, 552). Ortenburg avled 20/6 1631 (SK IV, s 369) och regementet fördes i hans namn av *Georg von Uslar* som fick överta det efter Breitenfeld (Blå Bok 1631). Kvar som chef i nov 1632.

Åke Totts regemente till häst. Totts kyrassiar kompani kom från Finland till Pommern senast i sep 1630 och kan ha förenats med St Paulis ryttarkompani som kom från Sverige i juni 1630. 7/3 1631 nämns 6 kompanier av Totts regemente till häst (SK IV, s 85). Från maj 1631 hade det 8 kompanier (Blå Bok 1631). Ej nämnt efter okt 1632 (Blå Bok 1632). Kan vara identiskt med *Karl Joakim Karbergs regemente*, nämnt från november 1632 (Blå Bok 1632) och med i slaget vid Lützen. Karberg hade länge varit kavalleriofficer vid nationella förband.

Reinhold von Goltz' regemente. Nämnt som nyvärvat i feb 1631 (SK IV, s 50), Vidare nämnt i mars 1631 (SK IV, s 118, 126, 150) och i slutet av april, ännu under värvning (SK IV, s 223). Goltz avled 1631 och nämns inte efter april 1631 (SK IV register). Inte med i Blå Bok 1631. Förefaller ha fortsatt att organiseras som (eller ersatts med) *Wedels regemente* som nämns från juni 1631 som under värvning och då i samma armé (Horns) som Goltz' regemente hade tillhört. Inte identiskt med Kochtitzkys regemente som uppsattes parallellt, först med Goltz' och senare med Wedels regemente inom Horns armé (SK IV, s 375, 378, 391).

Andreas Kochtitzkys regemente. Nämnt från maj 1631 (Blå Bok 1631) även om det omnämns som under bildande i slutet av mars (SK IV, s 118). Under uppsättning juni-aug 1631 (SK IV, s 118, 378, 391). Kvar som chef i nov 1632 (SK IV, s 487).

Jürgen Ernst von Wedels regemente. Nämnt från juni 1631 (Blå Bok 1631). Förefaller vara en fortsättning av eller ersättning för *Goltz' regemente* (se ovan). Under uppsättning i juni-aug 1631 (SK IV, s 375, 378, 391). Kvar som chef i nov 1632 (SK VI, s 483).

Jaroslav Schaffmans von Hemmerless regemente. Nämnt från sep 1631 och med vid Breitenfeld men inte nämnt i SKs sammanställning av förband i sep 1631 (SK IV s 453-462). Regimentet nämns inte i källorna efter nederlaget vid Albaxen och Stahle 5/3 1632 (SK VI, s 84, 103) och dess chef nämns inte senare i SK (register). Vid Alte Veste fanns Adam Schaffmans frikompani (97 man) och i nov 1632 nämns Adam Schaffmans regemente, 8 kompanier om endast 80 man (SK VI, s 200, 483). Torde vara en rest av detta regemente.

Gustav Horns regemente. 6 kompanier av Damitz regemente övertogs efter Breitenfeld sannolikt av Horn och förenades med hans tidigare under 1631 värvade livkompani till häst (Blå Bok 1631). Regimentet fördes av övlj *Georg Melkior von Witzleben* som var kvar som chef i nov 1632 (SK VI, s 483).

Fredrik Moritz von Uslars regemente. 6 kompanier av Damitz regemente övertogs efter Breitenfeld sannolikt av von Uslar (Blå Bok 1631). Denne avled i feb (?) 1632 varefter regimentet övertogs av markgreven *Kristofer av Baden-Durlach* och då denne stupade i april 1632 (SK VI, s 23) av *Wilhelm Wendt von Cratzenstein* som var chef i nov 1632.

Hertig Bernhards av Weimar regemente till häst. Nämnt från sep 1631 med 8 kompanier (Blå Bok 1631). Hade 6/11 1632 12 kompanier.

Claes Hastfers regemente. Nämnt dec 1631, 12 komp (blå Bok 1631). Uppenbarligen ett misstag och regimentet återkommer inte i Blå Bok 1632 där Hastfer i stället står som chef för ett värvat infanteriregemente, planerat i jan 1632. Hastfer var chef för Savolaks infanteriregemente som kom till Tyskland 1630.

Dragoner

Lars Kaggs dragonregemente. Under värvning i trakten av Anklam aug-sep 1630 (Blå Bok 1630). I sep 1631 anges styrkan till 8 kompanier om 1200 man (SK IV, s 457, Blå Bok 1631). Regimentet blev kraftigt reducerat i nederlaget vid Albaxen och Stahle 5/3 1632 och fördes tillfälligt ihop med resterna av *von Rosens dragonregemente* (SK VI, s 84, 102). Hade i början av nov 1632 8 kompanier om 200 man (SK VI, s 476).

Georg Kristofer von Taupadels dragonskvadron/dragonregemente. Tidigare mj och övlj vid Blåa och Röda regementet. Fick på våren 1630 befäl över de 4 dragonkompanierna som värvades, huvudsakligen i Polen och Kurland, för att sändas från Preussen till Pommern (SK III, s 243) men i slutet av juni 1630 anges att här fanns 4 fristående dragonkompanier, varav Taupadel hade ett. Det sammanfördes med två andra till ett förband som 31/12 1630 anges ha 5 kompanier om 636 man (SK register, Mankell 1865, s 110). 500 Taupadel-dragoner kom från Preussen i januari 1631 (Blå Bok 1631); höll på att anlända från Preussen 7/2 1631 (SK IV, s 50). Denna styrka om 4 kompanier kallas senare 1631 Taupadels gamla dragonskadron. 30/8 1631 nämns Taupadels nyvärvade dragoner och i SKs sammanställning för aug/sep nämns 8 nyvärvade kompanier i ett nytt dragonregemente medan den gamla skvadronen finns kvar som separat enhet. De nya och gamla kompanierna kan i slutet av oktober 1631 ha slagits ihop till ett regemente men detta är oklart (SK V, s 131, 138). Kraftigt reducerad styrka i nov 1632 (SK VI, s 483) men oklarhet finns om 6 kompanier som inte upptas i styrkebesked aug-nov 1632 (SK VI, s 201).

Daniel de Bataille du Menys dragonregemente. Nämns i Blå Bok från maj 1631. Nyvärvade nämns 30/8 1631 (SK IV, s 439). Efter ett års operationer var regementet i i början av sep 1632 svårt nedgånget men anges i november ha 8 kompanier om 350 man (SK VI, s 326, 475f).

Erik Hansson Ulfsparrs dragonskvadron. Nämns i Blå Bok från juli 1631 under 1631 med 4 kompanier. Hade i nov 1632 6 kompanier om 600 man (SK VI, s 476).

Jörgen Kristoffer von Rosens dragonregemente. Anges som nyvärvat 30/8 1631 (SK IV, s 439) i samma område som Kaggs dragoner och Du Menys och Taupadels nyvärvade dragoner. Nämns första gången i Blå Bok i sep 1631 med en styrka om 12 kompanier och 1800 man men finns inte med i SKs sammanställning för aug/sep 1631. SK V, s 129 påpekar att von Rosens dragoner i slutet av sep 1631 inte gärna redan kan ha nått denna betydande styrka, som finns angiven i Högkvarterets förslag. Anges i dec 1631 till 12 kompanier om 1070 man (Blå Bok 1631). Regimentet blev kraftigt reducerat i nederlaget vid Albaxen och Stahle 5/3 1632 och fördes tillfälligt ihop med resterna av *Kaggs dragonregemente* (SK VI, s 84, 102). I november 1632 åter organiserat som *Wolf Henrik von Baudissins dragonregemente*, 7 kompanier, 455 man (Blå Bok 1632, SK VI, s 479).

Det fanns under 1631 även flera fristående värvade dragonkompanier i Tyskland.

Regementschefernas tidigare anknnytning till den svenska armén

Fram till 1628 års slut hade som värvade förband (större än kompani) organiserats 7 infanteriregementen, 2 kavalleriregementen och 2 kavalleriskvadroner. Från tidigt 1629 till september 1631 bildades 35 infanteriregementen/skvadroner av vilka fyra sammanslogs till

två regementen, netto 33. Under samma tid bildades 11 kavalleriregementen och 5 dragonregementen. Totalt således ett nettotillskott av 49 regementen.

Av dessa regementen hade följande bildats av chefer som tidigare med visshet gjort tjänst i den svenska armén:

Infanteri

Falkenberg
Sperreuter
Alexander Leslie
Duwall
Spens
Seaton
Patrick Ruthven
Robert Leslie
John Ruthven
Waldstein
Groot
Moser
Baillie
Tott
Alexander Ramsay

Kavalleri

Aderkas
Streiff
Efferen Hall
Damitz
Sperreuter
Ortenburg
Tott

Dragoner

Tott
Taupadel
Ulfsparre

15 av 33 infanteriförbandschefer, 7 av 11 kavalleriförbandschefer och 3 av 5 dragonförbandschefer eller 25 av 49 chefer har således gjort tjänst som svensk officer redan när förbandet sattes upp. Listan är ett minimum, eftersom andra chefer kan ha gjort tidigare tjänst utan att det upptäckts i denna begränsade undersökning som främst bygger på personuppgifter i register till SK. Det är möjligt, snarast sannolikt att några som blev chefer någon gång tidigare tjänstgjort i något svenskt förband i en lägre position.